

Kronieken februari 2014

Effataviering 1 februari. Het ruikt hier naar pannenkoeken, zegt Chris VL in zijn verwelkoming: Lichtmis zal wel niet ver af zijn?

Maar wélk feest vieren we vandaag, het moet wel een speciaal feest zijn, zowat een rommelfeest, een feest dat verschillende namen heeft in verschillende gemeenschappen.

Het feest van de opdracht van Jezus in de tempel? Of de eerste ontmoeting van Jezus met de tempel van Jeruzalem? Of de presentatie van Jezus? Of de 'loskoop' van Jezus? Of de reiniging van Maria? Of een Lichtfeest, vandaar ook Lichtmis?

Lichtmis dus. Omwille van het licht dat in de vroegmis al opkwam? Of omdat er zoveel tijd was om alle kaarsvet in de woning te verzamelen en er kaarsen van te maken, die kaarsen naar de kerk mee te nemen en ze allemaal te laten wijden? Of is het omdat sinds een 15-tal jaar het de gewoonte is om een kind dat gedoopt werd in de parochie uit te nodigen en het te zegenen?

Oef, eentje vergeten: kan het zijn dat men dit feest 'Klein Pasen' noemt, zoals een van de zondagen vóór Pasen, 'Laetare', omdat het verwijst naar de dood van Jezus op het kruis, zoals blijkt uit de woorden van de oude Simeon?

Wat is het nu eigenlijk? Luisteren we naar het evangelie uit Lucas, hoofdstuk 2, verzen 22-40.

Wat je moet weten: na het afschaffen van het kinderoffer kwam er een offer voor de rijken: vijf zilverstukken en voor de armen: twee tortels of jonge duiven. Voor de ouders van Jezus waren dat twee jonge duiven ... Maar wat moet er van dit kind worden? Na de drukte rond de geboorte van een kind, kijken ouders dikwijls naar hun kind en vragen ze zich af: "*Wat moet er van dit kind worden!*" Guido weet dit van horen zeggen, hij ziet het soms ook gebeuren: ouders die kijken, blij dat ze een kind gekregen hebben. Want kinderen krijg je, die maak je niet, die vind je niet uit als het past. De volkstaal zegt het duidelijk: een kind krijg je. Maria wist dit ook al.

Een kind echt zégenen, dat kan een priester niet, zeker niet alleen. Want zegenen heeft iets te maken met verantwoordelijkheid opnemen. Zegenen is geen bliksem uit de hoogte, zegenen is wel een opdracht, zegenen betekent onmacht om uit handen te geven.

Zegenen is 'bene dicere', goed spreken van iemand, en dat kunnen niet alleen de priesters! Herinner je het beeld van die missionarissen die naar de missie vertrokken, jonge mensen die gereedstaan. Eén komt er uit de rij, gaat knielend voor zijn moeder zitten en die moeder geeft hem een kruisje: "*God zegene je en beware je!*" Een héél sterke zegen!

Na het breken van het brood en het delen van de wijn, zingt Hannah en spelen Ruben gitaar en Ine dwarsfluit. Proficiat!

Dan gaat An naar de Mariaicoon achteraan in de kapel, met een brandend kaarsje: "... *daarom komen wij met onze kinderen bij u, Gij moeder met het grote hart ...*"

Bid met ons om liefde, want we hebben hier vandaag grote vreugde en groot verdriet meegemaakt. Voor kleine zusjes en om een goede reis naar Lourdes voor een van ons, voor alle zieke kinderen en kinderen met een beperking, om liefde voor hen.

Op 6 februari komt de **stuurgroep** bijeen voor de gebruikelijke evaluatie en planning. Er wordt wat tijd uitgetrokken voor een aansluiting bij 'Bezield Verband' die nader wordt onderzocht. Heel wat tijd voor aandacht voor de zieken en wie met problemen zit. Voorwaarde is volgens mij dan wel dat wij weten van problemen en ziekte; die aandacht mag de mogelijkheden van Effata ook niet te boven gaan: soms is professionele hulp van personen vreemd aan Effata nodig. De financiën zijn in orde!

Gevi- Effataviering op 8/2. Verwijzend naar het lied van Bram Vermeulen, vraagt Johan VH zich af welke steen hij verlegd heeft, aan wie hij vriendschap heeft gegeven en van wie hij vriendschap ontving.

Peter Schmidt, filoloog, theoloog en titulair kanunnik van het Sint-Baafskapittel, zal zeggen dat de zaligsprekingen kenmerk zijn van het christendom, dat de wereld waar wij van dromen, de op zijn kop gezette wereld van vandaag is. Mensen zijn op zoek naar gerechtigheid, ze streven barmhartigheid na, ze willen niet op de eerste plaats komen. Onze paus Franciscus zal de wereld op zijn kop zetten, met die mensen voor te trekken. Als Jezus die zaligsprekingen gezegd heeft (Matteüs 5, 1-12), geeft hij ons nog twee kleine parabellen mee, twee kleine zinnen, het evangelie van vandaag.

Uit Matteüs, 5de hoofdstuk, verzen 13 – 16: *jullie zijn het zout der aarde, jullie zijn het licht van de wereld!* Twee kleine zinnen, ter bemoediging van elk van ons: zout der aarde, licht der wereld. Er is de laatste tijd véél veranderd: tot voor kort domineerde het christendom de politiek en de

wetenschap. Het christendom beïnvloedde de cultuur, de literatuur, de schilderkunst, de beeldhouwkunst. Weeshuizen, klinieken, scholen, universiteiten werden gedragen door priesters en zusters die het beste van zichzelf hebben gegeven.

Allerlei omwentelingen, twee wereldoorlogen, hebben de wereld dooreen geschud, krampachtig heeft men getracht de vroegere wereld te behouden, men heeft mensen gekwetst, mensen bitter gemaakt, mensen hard geraakt. Slechte (en goede) ervaringen zijn echter soms gekleurd!

Velen hebben van de Bergrede hun levenswerk gemaakt: zachtmoedigen, armen, barmhartigen, vrede-stichters. Maar dat alles is afgebouwd! Is dat erg? Wij weten het niet: er kan opnieuw gebouwd worden! Vandaag zegt Jezus: Jullie zijn zout der aarde, jullie zijn licht der wereld!

Wat betekent dat? Is het: wij moeten proberen zout op deze aarde te zijn? Neen, er staat: gij zijt zout der aarde. Wij moeten proberen te leven zoals de zaligsprekingen ons voorhouden, dan zijn wij het zout der aarde.

Te veel zout is niet goed, maar het moet er zijn! Denk even waar en in welke omstandigheden dit gezegd wordt: in de hete woestijn! Vandaar de 'zoutroute'. Vandaar het onbegrip voor ons verbruik van tonnen stroozout! Jezus zegt: gij zijt de smaakmaker, gij zijt degene die zorgt dat het leven de moeite waard is, die een wereld maakt waar God zichtbaar kan worden.

Licht zijn op deze wereld: zijn wie ge zijt, wees gewoon jezelf!

Denk er aan: Met een handvol kleine, zwakke, machteloze mensen is het ooit begonnen. Ze hebben de handen in elkaar geslagen en ze zijn op weg gegaan. Ze deelden wat ze hadden: brood en wijn, huis en goed, samen bidden, de droom van Jezus wakker houden. Met kleine, dagelijkse stappen, nieuw leven doen groeien. Nu kan dat ook nog!

Wij hebben in het begin van deze viering gezongen: *"Dat ik niet uitval, dat wij allen, zo zwaar en droevig als wij zijn, niet uit elkaars genade vallen en doelloos en onvindbaar zijn"*. Wil met mij bidden om genade ... Wij hebben gebeden dat iemands verblijf in een rusthuis mag meevallen. Wij hebben gebeden om vertrouwen dat God met ons op weg gaat, om vergevingsgezindheid, om zoeken naar rechtvaardigheid, om kinderen Gods te worden.

Er staat brood en koffie en chocomelk klaar en de producten van de Wereldwinkel zijn te koop!

Op 15 maart is er geen viering hier: wij gaan naar Wittem, voor de Clemensdag.

Ook Effata is uitgenodigd op de **Vesperdienst** in de Sint-Baafskathedraal bij gelegenheid van de tiende verjaardag van de bisschopswijding van Luc Van Looy, bisschop van Gent. Een volle kathedraal, zelfs het koor zit vol mensen, een sobere dienst met heel veel samenzang, wat inoefenen is wel nodig. Een jonge vrouw uit Passendale, hoorbaar een West-Vlaamse, werkzaam in de parochiale groep in Zomergem, zingt voluit mee.

De schriftlezing is vandaag ook uit Matteüs, het 5de hoofdstuk, verzen 13-16. Héél gepast in deze verzameling van allerhande vrijwilligers op parochiaal vlak in het bisdom: licht dat door te geven is om zwakken en armen te vinden. Zout zijn, niet teveel, enkel om smaak te geven, hoop te geven en vreugde om door God geliefd te zijn. Gewoon in de samenleving te staan in diaconie, dienstbaar te zijn aan de gemeenschap. Om te doen wat hij vroeg: voeten wassen, brood breken, wijn vergieten. De ander als geschenk aanvaarden, ook de zwaar zieken en de stervenden. En om vergeving vragen voor fouten en vergissingen, want zijn licht is op ons gericht, het licht van Gods gelaat.

Dan is er een receptie op het bisdomplein, koud is het er, aan de warme pannenkoek geraak ik niet, bestormd als het kraam is. Maar het is een mooi feest: ik ben nieuwsgierig waar de bisschop met het vliegtuig, *heen en terug*, zal gaan ... het geschenk dat hij in feite afwijst ...

Vorbereiding van de vasten op 11/2, met heel wat geïnteresseerden. Ik ben er niet bij, Bernadette maakt verslag (ingekort):

'Het basisthema is water en dat past zeer goed in dit doopevangeliejaar. In feite kan je er ook een bezinning in verband met de basis van het christendom, in zien, in de lijn van de vormingsavonden en van het boek dat we lezen. Verder worden er een aantal praktische zaken geregeld in verband met de op te hangen affiches, de 'hongerdoeken' en het aandenken voor Aswoensdag en Pasen,'

Op de **koorrepitie** van 14/2 herhalen we de acclamaties, ook het nu vierstemmige 87. Wat kan je nog zeggen van zo'n repetitie: dat de bassen heel veel moeten herbeginnen, dat orgelisten beter geen liederen schrijven want een orgel is niet met de menselijke stem te vergelijken en dat in lied 103 het 'in ons' is en niet 'innons'! En: altijd naar de dirigent kijken want wat je zingt is ook niet altijd wat er zagezegd op de partituur staat en als je kijkt, kom je altijd wat achter ... Dus doe het niet en kijk naar de dirigent!

Effataviering op 15/2: 6de zondag door het jaar. Vooraleer Ludwin de gemeenschap uitnodigt om samen de blijde boodschap te beluisteren, vertelt hij iets over het tijdstip waarop onze hersenen het meest actief zijn: als we in rust zijn. Waartoe het volgen van teeveprogramma's allemaal niet goed kan zijn ...

Vandaag lezen we verder in de Bergrede: een heel lang stuk dat de mensen in de loop der tijden veel miserie heeft gebracht. Maar het is duidelijk: Jezus was een Jood! En dat blijkt zeer goed uit dat stuk evangelie, wat men ook geprobeerd heeft!

Als je dat evangelie concreet maakt en je vergeet niet dat mensen preuts geworden zijn: in de biecht kwam men vroeger zonden noemen zoals: *"Ik heb onkuise gedachten gehad!"* Na penitentie, kwam diezelfde man terug hetzelfde biechten: hij had een vrouw een kaars zien aansteken ...

Voor de tekst van het evangelie kijk je bij Matteüs, 5de hoofdstuk, verzen 17-37: Uw ja moet ja zijn, uw neen, neen; en wat daar nog bij komt is uit den boze!

Als uw oog u hindert, ruk het uit, zegt Jezus, maar hier zitten allemaal mensen met twee ogen: het is duidelijk dat je het niet te letterlijk moet nemen! Jezus zegt ook dat hij niet gekomen is om de wet te veranderen, *"maar ik zeg u ...."* Dat is een antithese, of bedoelt Jezus 'én' in de plaats van 'maar'?

Het hoofdstuk lezen zonder de eerste verzen mét de Bergrede en de zaligsprekingen gaat niet. Ze moeten erbij gelezen worden. Het is geen lijstje van wat we verkeerd kunnen doen. De apostel Paulus spreekt van 'Felix culpa': gelukkig dat we fouten kunnen maken, dat we mensen zijn, dat we kunnen zoeken naar barmhartigheid en gerechtigheid.

Jezus ziet echter niet alleen hersenonderzoek, of de ouderdom van mensen, of goede en slechte dingen, hij ziet andere dingen dan stof en as en spieren. Hij ziet iemand die God draagt, iemand in wie God aanwezig is. Wij worden uitgenodigd om ons bewust te zijn dat we geliefd zijn door God, dat we het beste mogen zoeken in de mens. Ons afvragen hoe we kunnen zorg dragen voor elkaar: *"Als je met gaven naar de tempel gaat, en je merkt dat je broer iets tegen je heeft, tracht het dan eerst in orde te brengen!"* Hoe we voor elkaar zo goed kunnen zijn als God voor ons is ... en dat is moeilijker dan het denken aan onkuise gedachten.

Tot slot: als je geluk hebt dan laat je de vuile borden op de grond vallen, vóór ze afgewassen zijn!

Bezinning: Ik voel mij dan voor een muur. Ik zie geen uitweg! Ik heb nood om samen te komen, om elkaar overeind te houden, van onze droom te spreken, om die droom levend te houden. Filip meent het echt!

Dank met ons voor die actieve bezinningsgroep en voor onze kinderen. Bid met ons dat we elkaar niet vastpinnen op uiterlijke daden, bid voor de afwezigen door ziekte of door herstel, bid voor de kinderen dat er altijd iemand voor hen opkomt!

Père Jean-Charles uit de Bakongo is hier (hij zal Gent, Brugge, Mechelen, Antwerpen ... en het zeetje bezoeken!) én Broeder Willy die weer een container voor de Filippijnen wil vullen ... *Gedenk ons hier bijeen ...*

Effataviering op 22/2: Chris acht zich in zijn verwelkoming met ons allen gelukkig omdat wij hier kunnen samenkomen!

Onze plechtige communicanten zijn vandaag in de Rank geweest en ze hebben daar ook pannenkoeken gebakken: er zijn er wat over, maar dat is voor ná de viering.

Er werden instituten opgericht voor polemologie of conflictbestrijding. De legerstaven namen dat idee over en het werden vredesinstituten, om te bestuderen, na Wereldoorlog II hoe oorlog vermijden. Heeft dat geholpen? Kijk hoeveel oorlogen er zijn, burgeroorlogen, hele en halve, allerlei conflicten: Israël, Afghanistan, Oekraïne, Syrië, en die waar we niets van afweten omdat ze ons economisch niet raken ... Blijkbaar is het na de grote catastrofe van Wereldoorlog II moeilijk geworden om aan conflictbestrijding te doen!

Dan hoor je snel: het zijn de religies die schuldig zijn. Maar kijk in de Bijbel en lees het evangelie van vandaag (Matteüs 5, 38-48)! Het is duidelijk dat conflicten niet ineens ontstaan. De mensen doen niet wat ze moeten doen, ze kiezen niet voor het juiste en zo groeit het conflict langzaam...

Als je het evangelie leest, is het ook duidelijk: godsdiensten liggen níet aan de basis van conflicten. Er zijn meestal andere redenen. Godsdienst is wel goed als argument, maar het is nooit de echte reden! Bijna nooit wordt er gediscuteerd over geloofsbelijdenis, wel over politieke, sociale, persoonlijke belangen!

Maar dan krijg je de repliek: het evangelie is wel mooi, maar het is niet realistisch! Mooi? Realistisch? Conflicten raken maar opgelost als mensen eventjes stoppen: dat hebben wij thuis

geleerd! Herinner je: wij als kinderen wilden met hetzelfde speelgoed spelen en moeder zei: *“Laat dat toch! Gij zijt de verstandigste!”* Zo wordt een conflictsituatie uit de emotionele sfeer getrokken. Jezus zegt niet: “laat u doen”, maar wel: “denk er even over na!” Daarom is de laatste zin van dit evangelie de belangrijkste: *“Gij zult onverdeeld goed zijn!”* (en niet: *“Gij zult volmaakt zijn”, want alleen God is volmaakt ...*) We moeten dus een ander standpunt proberen in te nemen, niet meer vanuit de ‘buik’ te redeneren (wat dat ook mag zijn!), niet meer met emotie, niet meer met sentiment te denken. Dus moeten we nadenken, onverdeeld goed zijn, ‘de verstandigste’ zijn. In feite is dat tweemaal hetzelfde: sommige mensen zijn zonder ruzie geslaagd in grote dingen. Denk aan Gandhi, Martin Luther King, Mandela, ... die dachten in de zin van het evangelie. Conflicten worden niet opgelost door geweld, maar door fantasie. Als je je afvraagt: hoe willen we de dingen doen, wat willen we brengen, hoe kunnen we samen aan de wereld bouwen: gebruik je fantasie! Waarom denk ik aan Viktor Yanukovych, de afgezette president van Oekraïne, bij de laatste woorden van de bezinning: *“Sta niet altijd op je strepen! Wij hebben mensen nodig met nieuwe fantasie!”*

Bid met ons om dienstbaarheid, om mildheid met kleine, opgegeven mensen, om meer fantasie (of is het om de Heilige Geest?), om vrede-stichters te zijn in de droom van Jezus. Danken we ook om al die mensen die verdrietigen in onze groep met grote zorg omringen.

Ik heb koffie gedronken na de viering, gepraat met fijne mensen, maar pannenkoeken, neen, die waren al op!

Repetitie voor het Effatakoor op vrijdag 28/2. Een aarzelende start, dan aanzwellend: het lied 59, eenstemmig, dan vierstemmig, en dan maar eens de bassen alleen? Lied 28: dat moeten we wat ‘spaarzamer’ zingen: geen komma’s, zeker niet ademen tussen de zinnen en wél alle noten uitzingen. Tenslotte is het lied een vraag: *“Wat doet Gij, die we nu aanroepen, met al die miserie?”* Lied 184: is dat lang geleden! De opening van de dienst in de gevangenis gebeurt regelmatig met lied 25. Hier moet het duidelijk zijn dat we de Heer aanroepen, die hémel en áárde heeft gemaakt, dat moet klinken zoals het was: een gróót werk!

“Sero te amavi”, zegde Augustinus, door Oosterhuis omgezet in het lied ‘Om vrede’, lied 21: ‘Veel te laat heb ik jou lief gekregen’. Ondertussen repeteert het orkest in de kapel, het wordt wat verwarrend ...

Februari: een korte maand! Zoals ik zei tegen Chris C: kronieken schrijven is niet zo gemakkelijk als het er uit ziet, maar het moeilijkste is nog altijd: een slotwoord schrijven, maar hier is het dan.

Ik geef jullie allemaal een kruisje, het is mij speciaal toegestaan. En het is het belangrijkste dat mij overblijft van mijn eigen moeder die al zo lang geleden overleden is. *“God zegene jullie en bewaren jullie!”*

En voor Mieke: de krokussen, de witte camellia, de gele jasminum nudiflorum, de lila rododendron praecox en de gele narcissen, ze bloeien, de gele krokussen zijn ver uitgebloeid! Het is een vroege lente ...

Wouter, zaterdag 1 maart 2014